

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 26CoE/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415204079
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Sláviková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8415204079.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Slávikovej a členov senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD., a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v exekučnej veci oprávneného Poštová banka, a.s. so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 4, proti povinnému G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. č. XXX, o vymoženie sumy 965,96 EUR s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 1Er/97/2015 - 31 zo dňa 09. novembra 2015 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Michala Brožinu, Exekútorový úrad Svidník, sp. zn. J. XXXX/XXXX-X o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučným titulom vo veci bol rozhodcovský rozsudok zo dňa 25.04.2014 sp. zn. V./XXXX/XXXX, vydaný STÁLÝM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. so sídlom v Bratislave, pričom nárok oprávneného vychádzal zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi Poštovou bankou, a.s. a povinným dňa 16.08.2011. Exekučný súd rozhodnutie odôvodnil § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku, § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ustanoveniami Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len Smernica Rady), opierajúc sa o právny názor vyslovený v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoE/29/2010 a 4CoE/42/2010, stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08, ako aj o prijaté stanovisko spoločného rokovania občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.9.2010. Exekučný súd konštatoval, že v tejto veci na základe dodávateľom vopred stanoveného obsahu rozhodcovskej doložky nerozhodoval všeobecný súd, ale rozhodcovský súd zvolený výhradne oprávneným. Po preskúmaní predloženého exekučného titulu postupom v súlade s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku exekučný súd dospel k záveru, že uzavretá zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Rozhodcovská doložka uvedená v časti 10.2. všeobecných obchodných podmienok banky, na ktorú odkazuje zmluva o úvere, bola exekučným súdom vyhodnotená ako neprijateľná a v súlade § 53 ods. 5 OZ preto neplatná, spôsobujúca nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom, výkon práv a povinností z nej odporuje dobrým mravom. Spotrebiteľ preto takouto rozhodcovskou doložkou nie je viazaný. Neplatnosť rozhodcovskej doložky spôsobuje nedostatok právomoci rozhodcovského súdu. Vzhľadom na skutkové okolnosti preukázané vykonaným dokazovaním tak exekučný súd dospel k záveru, že v danom prípade je exekučný titul vydaný v rozpore so zákonom. Vzhľadom na tieto skutočnosti exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovuje, alternatívne, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu

zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podanie odvolania odôvodnil § 205 ods. 2 písm. a/, d/, e/, f/, § 221 ods. 1 písm. d/, f/, h/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, účinného v čase rozhodovania exekučného súdu a podania odvolania. Uviedol, že exekučný súd svojou preskúmvacou činnosťou vo vzťahu k rozhodcovskej doložke prekročil oprávnenia dané príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku, čím mu odňal možnosť konať pred súdom a zároveň mu odňal právo domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky voči povinnému v exekučnom konaní, čo je bezpochyby súčasťou jeho ústavného práva na súdnu ochranu. Právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké právne účinky ako rozsudok všeobecného súdu, t.j. takýto rozsudok zakladá prekážku res iudicatae a exekučný súd je ním viazaný rovnako ako rozhodnutím všeobecného súdu. Rozhodcovský rozsudok je bezpochyby materiálne vykonateľným rozhodnutím a je spôsobilým podkladom pre vykonanie exekúcie. Exekučný súd týmto postupom vážne narúša princíp právnej istoty, keďže v skutkovo i právne obdobných veciach súdy rozhodujú odlišne bez primeraného právneho základu. Exekučný súd tak vylúčil možnosť oprávneného riešiť prípadné spory v rozhodcovskom konaní, čo bezpochyby zasahuje do jeho zákonných práv. Zákon o rozhodcovskom konaní a rokovací poriadok príslušného rozhodcovského súdu poskytujú obom stranám dostatok priestoru na uplatnenie a bránenie svojich práv a nemožno pochybovať o zákonomnom priebehu rozhodcovského konania, ani o rovnocennom postavení povinného v rámci rozhodcovského konania v porovnaní s konaním na všeobecnom súde. Oprávnený tiež poukázal na príslušné ustanovenia zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, v zmysle ktorých si pri uzatváraní predmetnej zmluvy ponukou návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy oprávnený ako banková inštitúcia plnil len svoju zákonnú povinnosť. Postup banky, ktorý je v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami preto nemôže byť považovaný za neprijateľnú zmluvnú podmienku a nemôže byť postihovaný neplatnosťou. Rovnako nie je možné pochybovať o zákonnej, písomnej forme uzavretej rozhodcovskej doložky.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), viazaný rozsahom odvolania podľa § 379 CSP a odvolacími dôvodmi podľa § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že exekučný súd správne posúdil vzťah oprávneného, poskytovateľa bankovej služby a povinného ako vzťah spotrebiteľský. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správných skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa preto stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi tam uvedenými.

5. Odvolací súd konštatuje, že podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, v znení účinnom do 31.03.2017, je exekučný súd povinný skúmať o.i. súlad exekučného titulu so zákonom. Súd teda neskúma vecnú správnosť vydaného rozhodcovského rozsudku, ale jeho súlad so zákonom. Pri existencii rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu v spotrebiteľských veciach súd skúma, či rozhodcovskému orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, bola daná právomoc vo veci konať. V prípade zistenia nedostatku v tomto smere, t.j. pri zistení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, je nutné konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť takéhoto exekučného titulu. Toto spolu s princípom dôslednej ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu dáva podklad pre taký postup exekučného súdu, ktorý mal za následok neudelenie poverenia.

6. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejedat' daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak postupom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011).

7. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci má zásadný význam skutočnosť, že rozhodcovská doložka koncipovaná ako neoddeliteľná súčasť Všeobecných obchodných podmienok (časť 10.2.2.), na ktorú odkazuje zmluva o úvere zo dňa 16.08.2011 (časť 3/, bod 5) nebola platne uzavretá, a teda nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Platné uzavretie

rozhodcovskej doložky je základnou a nevyhnutnou podmienkou, bez ktorej nie je daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať.

8. Nie je možné súhlasiť s odvolacou námietkou oprávneného, že pri uzatváraní Zmluvy o úvere medzi oprávneným a povinným došlo iba k naplneniu ustanovenia § 93b Zákona o bankách. Podľa § 93b ods. 1 tohto zákona, v znení aktuálnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona; a to tak, aby klient mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Banka a pobočka zahraničnej banky sú pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tiež povinné preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia návrh rozhodcovskej zmluvy podľa odseku 1 sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné predložiť svojim klientom najneskôr pri uzatváraní obchodu, na ktorý sa nevzťahuje už uzavretá rozhodcovská zmluva. Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1 ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov.

9. Zakotvenie povinnosti banke ponúknuť klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy však neznamená, že veriteľ je oprávnený včleniť do svojich zmlúv také znenie rozhodcovskej doložky, ktoré zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, v prípade, kedy forma tejto rozhodcovskej doložky vylučuje možnosť jej individuálneho vyjednania. K tomu je potrebné uviesť, že oprávnený v tejto veci neuzavrel s povinným osobitnú rozhodcovskú zmluvu (ani nepredložil povinnej osobe osobitný návrh na jej uzatvorenie spolu s príslušným poučením, ako to predpokladá znenie zákona), ale rozhodcovská doložka tvorí neoddeliteľnú súčasť Všeobecných obchodných podmienok oprávneného, na ktoré odkazuje priamo zmluva o úvere, t.j. bez praktickej možnosti túto doložku neuzavrieť, resp. odvolať ju. Tento postup spochybňuje individuálne vyjednanie rozhodcovskej zmluvy zamestnancom banky spolu s primeraným poučením a zároveň výslovné prijatie tejto zmluvnej podmienky povinnou osobou. Uvedené ustanovenie Zákona o bankách, ktorým oprávnený ospravedlňuje svoj postup pri uzatváraní zmlúv, však výslovne vyžaduje individuálne vyjednanie rozhodcovského konania zo strany spotrebiteľa, keďže má umožniť klientovi, spotrebiteľovi návrh neprijať. Skutočnosť, že zmluvné podmienky ako celok sú vopred pripravené a spravidla ich nemožno meniť individuálnym dojednaním, nepochybne svedčia tomu, že povinný ako spotrebiteľ nemal možnosť si rozhodcovskú doložku dojednať individuálne. Oprávnenému sa v priebehu konania nepodarilo preukázať opak a dokázať, že zo strany povinného došlo k individuálnemu vyjednaniu výhradnej rozhodcovskej doložky resp. k jej výslovnému prijatiu po primeranom poučení. Súd poukazuje na to, že aj banková inštitúcia v pozícii veriteľa pri uzatváraní zmluvy so spotrebiteľom, je povinná rešpektovať príslušné zákonné normy chrániace práva spotrebiteľa.

10. Odvolací súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený sa podrobiť rozhodnutiu rozhodcovského súdu, ktorý bol vopred určený veriteľom, nemôže ísť o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, pretože tá bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Zmluvné dojednanie, ktoré spotrebiteľom nie je individuálne vyjednané, je nutné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom rozhodcovská doložka uzavretá v takejto podobe je zároveň v rozpore s ústavným právom osoby na súdnu ochranu.

11. Odvolací súd poukazuje na to, že osobitné vyjednanie, ktoré je podmienkou platnosti uzavretej rozhodcovskej doložky sa má sledovať predovšetkým z pohľadu ochrany spotrebiteľa, t.j. či si spotrebiteľ z určitých dôvodov osobitne vymienil istú zmluvnú klauzulu, ktorá by mala pre neho nejaký osobitný, prospešný význam. Niet pochyb o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by rozhodcovské konanie aj reálne využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednanie nedávalo zmysel. Spôsob, akým je v tomto a v obdobných prípadoch rozhodcovská doložka predložená spotrebiteľovi (odkaz v zmluve na všeobecné obchodné podmienky a rozhodcovskú doložku tam uvedenú), je skôr o nevhodnom spôsobe predloženia zmluvných podmienok, vo vzťahu ku ktorým

oprávnený sledoval ich vylúčenie spod režimu súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok. Takýto postup predstavuje nekaloobchodnú praktiku v zmysle ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

12. Charakteristickou črtou formulárových spotrebiteľských zmlúv, či všeobecných obchodných podmienok je, že sa pri uzatváraní zmluvného vzťahu nemenia, sú všeobecné a záujemca o službu tieto podmienky buď prijme, alebo ich odmietne a zmluva nevznikne. Vopred formulovaná rozhodcovská doložka v podobe všeobecnej zmluvnej podmienky, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu, navyše na geograficky neprijateľnom mieste, spĺňa charakteristiku nekalej zmluvnej podmienky. Tento záver podporuje aj stanovisko Súdneho dvora ES vo veci C-243/08 Pannon GSM Zrt., na ktoré odkázal tiež exekučný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia. Rovnako je možné takúto zmluvnú podmienku považovať za uzavretú v rozpore s dobrými mravmi (IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011) v zmysle § 39 OZ, v súlade s generálnou klauzulou podľa § 53 ods. 1 OZ a konštatovať jej neplatnosť pre rozpor s § 53 ods. 5 OZ, v zmysle ktorého neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je zrejmé, že pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovská doložka nedohodnutá individuálne zo strany spotrebiteľa, ale vnútená spotrebiteľovi ako neoddeliteľná súčasť Všeobecných obchodných podmienok je za týchto podmienok neplatná. Rozhodcovský rozsudok predložený oprávneným ako exekučný titul je tak vydaný orgánom, ktorému nebola platne zverená právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Takýto rozsudok nie je platným právnym úkonom a nemôže byť považovaný za rozhodnutie, ktoré je spôsobilým podkladom pre nariadenie exekúcie. Na túto skutočnosť musí exekučný súd prihliadať v každom štádiu exekučného konania. Práva oprávneného v tomto prípade, vzhľadom na prelomenie zásady res iudicatae (t.j. definovanie rozhodcovského rozsudku zo dňa 25.04.2014 sp. zn. V. ako nulitého právneho aktu), vo vzťahu k možnosti vymôcť pohľadávku voči povinnému prostredníctvom žaloby podanej na všeobecnom súde, nie sú dotknuté.

14. K námietke oprávneného, že postupom exekučného súdu boli porušené jeho procesné práva a bola mu odňatá možnosť vyjadriť sa k postupu súdu pri preskúvaní exekučného titulu odvolací súd uvádza, že postup exekučného súdu nebol v rozpore s procesnými právami oprávneného. Obsah listín predložených oprávneným bol v tomto prípade postačujúci na objasnenie veci a na dostatočné posúdenie skutkového stavu. Oprávnený využil svoje právo podať proti rozhodnutiu súdu odvolanie, čím vyjadril svoje námietky a nesúhlas so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie, ku ktorým exekučný súd dospel z predložených listinných dôkazov. Podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie preto možno považovať za zhojenie namietaného porušenia práva oprávneného vyjadriť sa vo veci (tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I ÚS 38/2013 zo dňa 24.10.2013).

15. Z uvedeného je zrejmé, že odvolacie námietky oprávneného nie sú dôvodné a súd prvej inštancie postupoval správne, keď podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal exekučný titul a následne žiadosť o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi zamietol.

16. Odvolací súd preto postupom podľa § 387 ods. 1 CSP uznesenie exekučného súdu ako vecne správne potvrdil.

17. Odvolací súd dopĺňa, že v zmysle judikatúry súdov vrátane európskeho súdu nie je nevyhnutné, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis c/a Grécko z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová c/a Francúzsko zo dňa 19.2.1998.; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23.6.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Vzhľadom na vyslovenie neplatnosti rozhodcovskej doložky odvolací súd sa ďalšími odvolacími námietkami nezaoberal.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v samostatnom rozhodnutí, ktorým sa exekučné konanie končí (§ 262 CSP v spojení s § 44 ods. 4 Exekučného poriadku).

19. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát krajského súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).